EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 14.2.2008
KOM(2008) 81 lopullinen

2008/0036 (CNS)

Ehdotus:

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan yhteisön ja Pakistanin islamilaisen tasavallan välisen tiettyjä lentoliikenteen näkökohtia koskevan sopimuksen allekirjoittamisesta ja väliaikaisesta soveltamisesta

Ehdotus:

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan yhteisön ja Pakistanin islamilaisen tasavallan välisen tiettyjä lentoliikenteen näkökohtia koskevan sopimuksen tekemisestä

(komission esittämät)

PERUSTELUT

1) EHDOTUKSEN TAUSTA

- **Ehdotuksen perusteet ja tavoitteet**

Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ns. open skies -asioissa antamien tuomioiden jälkeen neuvosto antoi 5. kesäkuuta 2003 komissiolle valtuudet aloittaa neuvottelut kolmansien maiden kanssa voimassa olevien kahdenvälisten sopimusten tiettyjen määräysten korvaamisesta yhteisön kanssa tehtävillä sopimuksilla[1] (”horisontaaliset valtuudet”). Tällaisten sopimusten tarkoituksena on antaa kaikille EU:n lentoliikenteen harjoittajille syrjimätön pääsy yhteisön ja kolmansien maiden välisille lentoreiteille sekä saattaa jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden kahdenväliset lentoliikennesopimukset yhteisön oikeuden mukaisiksi.

- **Yleinen tausta**

Jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisiä kansainvälisiä lentoliikennesuhteita on yleensä säännelty jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden kahdenvälisillä lentoliikennesopimuksilla, tällaisten sopimusten liitteillä ja muilla kahdenvälisillä ja monenvälisillä järjestelyillä.

Jäsenvaltioiden tekemiin kahdenvälisiin lentoliikennesopimuksiin sisältyvät perinteiset nimeämislausekkeet ovat yhteisön oikeuden vastaisia. Ne antavat kolmannelle maalle mahdollisuuden evätä tai peruuttaa kokonaan tai tilapäisesti liikennöintiluvat tai muut luvat sellaiselta lentoliikenteen harjoittajalta, jonka jokin jäsenvaltio on nimennyt, mutta joka ei ole kyseisen jäsenvaltion tai sen kansalaisten omistuksessa ja tosiasiallisessa määräysvallassa. Tämän on katsottu syrjivän sellaisia yhteisön lentoliikenteen harjoittajia, jotka ovat sijoittautuneet jonkin jäsenvaltion alueelle, mutta jotka ovat jonkin toisen jäsenvaltion kansalaisten omistuksessa tai määräysvallassa. Tämä on vastoin perustamissopimuksen 43 artiklaa, jossa sijoittautumisvapauttaan käyttäneille jäsenvaltioiden kansalaisille taataan sijoittautumisvaltiossa sama kohtelu kuin kyseisen jäsenvaltion kansalaisille.

Myös lentopolttoaineen verotus ja kolmansien maiden lentoliikenteen harjoittajien yhteisön sisäisillä reiteillä perimät kuljetustariffit tai pakolliset kaupalliset sopimukset lentoyhtiöiden välillä ovat kysymyksiä, joissa yhteisön oikeuden noudattaminen olisi varmistettava tarkistamalla tai täydentämällä jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisten lentoliikennesopimusten voimassa olevia määräyksiä.

- **Voimassa olevat aiemmat säännökset**

Sopimuksen määräykset korvaavat 16 jäsenvaltioiden ja Pakistanin välisen kahdenvälisen lentoliikennesopimuksen voimassa olevat määräykset tai täydentävät niitä.

- **Johdonmukaisuus suhteessa unionin muuhun politiikkaan ja muihin**

[1] Neuvoston päätös 11323/03, tehty 5. kesäkuuta 2003 (luottamuksellinen asiakirja).

tavoitteisiin

Sopimus edistää yhteisön ulkoisen ilmailupolitiikan perustavoitetta saattamalla voimassa olevat kahdenväliset lentoliikennesopimukset yhteisön oikeuden mukaisiksi.

2) KUULEMISET JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

- **Intressitahojen kuuleminen**

Kuulemismenettely, tärkeimmät kohderyhmät ja yleiskuvaus vastaajista

Jäsenvaltioita kuultiin neuvottelujen aikana.

Tiivistelmä vastauksista ja siitä, miten ne on otettu huomioon

Jäsenvaltioiden esittämät huomautukset on otettu huomioon.

3) EHDOTUKSEEN LIITTYVÄT OIKEUDELLISET NÄKÖKOHDAT

- **Ehdotetun toimen lyhyt kuvaus**

”Horisontaalisista valtuuksista” tehdyn neuvoston päätöksen liitteessä esitetään neuvotteluissa noudatettavat menettelyt ja neuvotteluohjeet. Komissio on näiden menettelyjen ja ohjeiden mukaisesti neuvotellut Pakistanin kanssa sopimuksen, jolla korvataan jäsenvaltioiden ja Pakistanin voimassa olevien kahdenvälisten lentoliikennesopimusten tietyt määräykset. Sopimuksen 2 artiklalla korvataan perinteiset nimeämislausekkeet yhteisön nimeämislausekkeella, minkä ansiosta kaikki yhteisön lentoliikenteen harjoittajat voivat hyödyntää sijoittautumisoikeutta. Sopimuksen 4 artiklalla poistetaan ristiriitaisuudet voimassa olevien kahdenvälisten lentoliikennesopimusten ja lentoliikenteen kuljetus- ja rahtimaksuista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2409/92 väliltä. Asetuksessa kielletään kolmansien maiden lentoliikenteen harjoittajilta hintajohtajuus pelkästään yhteisön alueella tapahtuvissa lentokuljetuksissa. Sopimuksen 5 artiklalla kahdenvälisiin sopimuksiin lisätään selvästi kilpailua rajoittavia määräyksiä (pakolliset kaupalliset sopimukset lentoyhtiöiden välillä) EU:n kilpailulainsäädännön mukaisesti.

- **Oikeusperusta**

EY:n perustamissopimuksen 80 artiklan 2 kohta ja 300 artiklan 2 kohta.

- **Toissijaisuusperiaate**

Ehdotus perustuu täysin neuvoston myöntämiin ”horisontaalisiin valtuuksiin” ottaen huomioon yhteisön oikeuden ja kahdenvälisten lentoliikennesopimusten soveltamisalaan kuuluvat asiat.

- **Suhteellisuusperiaate**

Sopimuksella muutetaan tai täydennetään kahdenvälisten lentoliikennesopimusten määräyksiä ainoastaan siltä osin kuin on tarpeen yhteisön oikeuden noudattamiseksi.

- **Sääntelytavan valinta**

Yhteisön ja Pakistanin välinen sopimus on tehokkain keino saattaa kaikki jäsenvaltioiden ja Pakistanin voimassa olevat kahdenväliset lentoliikennesopimukset yhteisön oikeuden mukaisiksi.

4) TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotuksella ei ole vaikutuksia yhteisön talousarvioon.

5) LISÄTIEDOT

- **Yksinkertaistaminen**

Ehdotuksella yksinkertaistetaan lainsäädäntöä.

Jäsenvaltioiden ja Pakistanin kahdenvälisten lentoliikennesopimusten asiaa koskevat määräykset korvataan tai niitä täydennetään yhden yhteisön sopimuksen määräyksillä.

- **Ehdotuksen yksityiskohtainen kuvaus**

Kansainvälisten sopimusten allekirjoittamista ja tekemistä koskevan vakiomenettelyn mukaisesti neuvostoa pyydetään hyväksymään päätökset Euroopan yhteisön ja Pakistanin islamilaisen tasavallan välisen tiettyjä lentoliikenteen näkökohtia koskevan sopimuksen allekirjoittamisesta ja väliaikaisesta soveltamisesta sekä sopimuksen tekemisestä ja nimeämään henkilöt, joilla on valtuudet allekirjoittaa sopimus yhteisön puolesta.

Ehdotus:

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan yhteisön ja Pakistanin islamilaisen tasavallan välisen tiettyjä lentoliikenteen näkökohtia koskevan sopimuksen allekirjoittamisesta ja väliaikaisesta soveltamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 80 artiklan 2 kohdan yhdessä 300 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan ensimmäisen virkkeen kanssa,

ottaa huomioon komission ehdotuksen[2],

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Neuvosto valtuutti 5 päivänä kesäkuuta 2003 komission aloittamaan neuvottelut kolmansien maiden kanssa voimassa olevien kahdenvälisten sopimusten tiettyjen määräysten korvaamisesta yhteisön kanssa tehtävillä sopimuksilla.

(2) Komissio on neuvotellut yhteisön puolesta Pakistanin kanssa sopimuksen tietyistä lentoliikenteen näkökohdista. Näissä neuvotteluissa se on noudattanut menettelyjä ja ohjeita, jotka on esitetty komission valtuuttamisesta aloittamaan neuvottelut kolmansien maiden kanssa voimassa olevien kahdenvälisten sopimusten tiettyjen määräysten korvaamisesta yhteisön kanssa tehtävillä sopimuksilla tehdyn neuvoston päätöksen liitteessä.

(3) Komission neuvottelema sopimus olisi allekirjoitettava, ja sitä olisi sovellettava väliaikaisesti edellyttäen, että sopimus lopullisesti tehdään myöhemmin,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

Ainoa artikla

1. Neuvoston puheenjohtaja valtuutetaan nimeämään yksi tai useampi henkilö, joilla on valtuudet allekirjoittaa yhteisön puolesta Euroopan yhteisön ja Pakistanin islamilaisen tasavallan välinen tiettyjä lentoliikenteen näkökohtia koskeva sopimus edellyttäen, että sopimus lopullisesti tehdään myöhemmin.

2. Sopimusta sovelletaan sen voimaantuloon saakka väliaikaisesti sitä päivää seuraavan kuukauden ensimmäisestä päivästä, jona sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen tätä varten tarvittavien menettelyjen saattamisesta päätökseen. Neuvoston

[2] EUVL C […], […], s. […].

puheenjohtaja valtuutetaan antamaan sopimuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu ilmoitus.

3. Sopimuksen teksti on tämän päätöksen liitteenä.

Tehty Brysselissä .

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

2008/0036 (CNS)

Ehdotus:

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan yhteisön ja Pakistanin islamilaisen tasavallan välisen tiettyjä lentoliikenteen näkökohtia koskevan sopimuksen tekemisestä

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 80 artiklan 2 kohdan yhdessä 300 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan ensimmäisen virkkeen ja 300 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan kanssa,

ottaa huomioon komission ehdotuksen[3],

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon[4],

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Neuvosto valtuutti 5 päivänä kesäkuuta 2003 komission aloittamaan neuvottelut kolmansien maiden kanssa voimassa olevien kahdenvälisten sopimusten tiettyjen määräysten korvaamisesta yhteisön kanssa tehtävillä sopimuksilla.

(2) Komissio on neuvotellut yhteisön puolesta Pakistanin islamilaisen tasavallan kanssa sopimuksen tietyistä lentoliikenteen näkökohdista. Näissä neuvotteluissa se on noudattanut menettelyjä ja ohjeita, jotka on esitetty komission valtuuttamisesta aloittamaan neuvottelut kolmansien maiden kanssa voimassa olevien kahdenvälisten sopimusten tiettyjen määräysten korvaamisesta yhteisön kanssa tehtävillä sopimuksilla tehdyn neuvoston päätöksen liitteessä.

(3) Sopimus allekirjoitettiin yhteisön puolesta […kuun … päivänä …] tehdyn neuvoston päätöksen …/…/EY[5] mukaisesti [… päivänä …kuuta …] edellyttäen, että sopimus lopullisesti tehdään myöhemmin.

(4) Sopimus olisi hyväksyttävä,

---

3 EUVL C […], […], s. […].
4 EUVL C […], […], s. […].
5 EUVL C […], […], s. […].

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

1 artikla

1. Hyväksytään yhteisön puolesta Euroopan yhteisön ja Pakistanin islamilaisen tasavallan välinen sopimus tietyistä lentoliikenteen näkökohdista.

2. Sopimuksen teksti on tämän päätöksen liitteenä.

2 artikla

Neuvoston puheenjohtaja valtuutetaan nimeämään yksi tai useampi henkilö, jolla on valtuudet antaa sopimuksen 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ilmoitus.

Tehty Brysselissä .

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

LIITE

Euroopan yhteisön ja Pakistanin islamilaisen tasavallan

SOPIMUS

tietyistä lentoliikenteen näkökohdista

EUROOPAN YHTEISÖ

ja

PAKISTANIN ISLAMILAINEN TASAVALTA,

(jäljempänä ’Pakistan’),

jäljempänä ’sopimuspuolet’, jotka

TOTEAVAT, että jotkin Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden ja Pakistanin islamilaisen tasavallan välillä tehtyjen kahdenvälisten lentoliikennesopimusten määräyksistä on saatettava yhteisön oikeuden mukaisiksi,

TOTEAVAT, että Euroopan yhteisöllä on yksinomainen toimivalta useiden sellaisten näkökohtien osalta, jotka voivat sisältyä Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden kahdenvälisiin lentoliikennesopimuksiin,

TOTEAVAT, että Euroopan yhteisö on myöntänyt yhteisön oikeuden mukaisesti johonkin jäsenvaltioon sijoittautuneille yhteisön lentoliikenteen harjoittajille oikeuden syrjimättömään pääsyyn Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisille lentoreiteille,

OTTAVAT HUOMIOON, että Euroopan yhteisön ja neljän liitteessä 3 luetellun eurooppalaisen maan välillä on tehty sopimuksia, joiden mukaan näiden maiden kansalaiset voivat olla omistajina lentoyhtiöissä, joilla on Euroopan yhteisön lainsäädännön mukainen toimilupa,

TUNNUSTAVAT, että Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden ja Pakistanin islamilaisen tasavallan kahdenvälisiin lentoliikennesopimuksiin liittyvien kaikkien seikkojen on oltava sopimuspuolten lainsäädännön mukaisia, jotta Euroopan yhteisön ja Pakistanin islamilaisen tasavallan väliselle lentoliikenteelle voidaan luoda vankka oikeusperusta ja liikenteen jatkuvuus voidaan taata,

TOTEAVAT, ettei tätä sopimusta ole tarpeen soveltaa niihin Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden ja Pakistanin islamilaisen tasavallan kahdenvälisten lentoliikennesopimusten määräyksiin, jotka eivät ole ristiriidassa Euroopan yhteisön ja Pakistanin lainsäädännön kanssa,

TUNNUSTAVAT, että Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden ja Pakistanin islamilaisen tasavallan välillä tehtyjen kahdenvälisten lentoliikennesopimusten määräykset, joissa i) vaaditaan tai suositaan sellaisten yritysten välisten sopimusten tekemistä, sellaisia yritysten

yhteenliittymien päätöksiä tai sellaisia yhteisiä toimintatapoja, jotka estävät, vääristävät tai rajoittavat lentoliikenteen harjoittajien välistä kilpailua merkittävillä reiteillä; tai ii) vahvistetaan tällaisten sopimusten, päätösten tai toimintatapojen vaikutuksia; tai iii) annetaan lentoliikenteen harjoittajille tai muille yksityisille talouden toimijoille valta toimenpiteisiin, joilla estetään, vääristetään tai rajoitetaan lentoliikenteen harjoittajien välistä kilpailua merkittävillä reiteillä, saattavat tehdä yrityksiin sovellettavista kilpailusäännöistä tehottomia,

TOTEAVAT, että Euroopan yhteisön ja Pakistanin islamilaisen tasavallan tarkoituksena ei ole tässä sopimuksessa lisätä Euroopan yhteisön ja Pakistanin islamilaisen tasavallan välisen lentoliikenteen kokonaismäärää tai vaikuttaa yhteisön lentoliikenteen harjoittajien ja Pakistanin islamilaisen tasavallan lentoliikenteen harjoittajien väliseen tasapainoon eikä muuttaa voimassa olevien kahdenvälisten lentoliikennesopimusten liikenneoikeuksia koskevia määräyksiä,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 ARTIKLA

Yleiset määräykset

1. Tässä sopimuksessa ’jäsenvaltioilla’ tarkoitetaan Euroopan yhteisön jäsenvaltioita.

2. Kun jossain liitteessä 1 mainitussa sopimuksessa viitataan kyseisen sopimuksen osapuolena olevan jäsenvaltion kansalaisiin, tämän on katsottava viittaavan Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden kansalaisiin.

3. Kun jossain liitteessä 1 mainitussa sopimuksessa viitataan kyseisen sopimuksen osapuolena olevan jäsenvaltion lentoliikenteen harjoittajiin tai lentoyhtiöihin, tämän on katsottava viittaavan kyseisen jäsenvaltion nimeämiin lentoliikenteen harjoittajiin tai lentoyhtiöihin.

2 ARTIKLA

Jäsenvaltion tekemä nimeäminen

1. Tämän artiklan 2 kohdan määräykset syrjäyttävät liitteessä 2 olevassa a kohdassa lueteltujen artiklojen vastaavat määräykset, jotka koskevat kyseisen jäsenvaltion tekemää lentoliikenteen harjoittajan nimeämistä ja Pakistanin islamilaisen tasavallan lentoliikenteen harjoittajalle myöntämiä liikennöintilupia ja muita lupia, ja tämän artiklan 3 kohdan määräykset syrjäyttävät liitteessä 2 olevassa b kohdassa lueteltujen artiklojen vastaavat määräykset, jotka koskevat lentoliikenteen harjoittajan liikennöintilupien tai muiden lupien epäämistä, peruuttamista, tilapäistä peruuttamista tai rajoittamista.

2. Saatuaan ilmoituksen Euroopan yhteisön jäsenvaltion tekemästä nimeämisestä Pakistanin islamilaisen tasavallan on myönnettävä asianmukaiset liikennöintiluvat ja muut luvat mahdollisimman pienellä menettelyihin liittyvällä viiveellä edellyttäen, että

i. lentoliikenteen harjoittaja on sijoittautunut nimeävän jäsenvaltion alueelle Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisesti ja sillä on Euroopan yhteisön lainsäädännön mukainen voimassa oleva jäsenvaltion liikennelupa; ja

ii. lentoliikenteen harjoittaja on lentotoimintaluvan myöntämisestä vastaavan jäsenvaltion jatkuvan ja tehokkaan viranomaisvalvonnan alainen ja asianomainen ilmailuviranomainen on mainittu selvästi nimeämisessä; ja

iii. lentoliikenteen harjoittaja on jäsenvaltioiden ja/tai jäsenvaltioiden kansalaisten ja/tai muiden liitteessä 3 lueteltujen valtioiden ja/tai niiden kansalaisten omistuksessa ja tosiasiallisessa määräysvallassa joko suoraan tai osake-enemmistön kautta; ja

iv. lentoliikenteen harjoittajan päätoimipaikka on voimassa olevan liikenneluvan myöntäneen jäsenvaltion alueella.

3. Pakistanin islamilainen tasavalta voi evätä tai peruuttaa kokonaan tai tilapäisesti jäsenvaltion nimeämän lentoliikenteen harjoittajan liikennöintiluvat tai muut luvat tai rajoittaa niiden käyttöä, jos

i. lentoliikenteen harjoittaja ei ole sijoittautunut nimeävän jäsenvaltion alueelle Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisesti tai sillä ei ole Euroopan yhteisön lainsäädännön mukaista voimassa olevaa jäsenvaltion liikennelupaa; tai

ii. lentoliikenteen harjoittaja ei ole lentotoimintaluvan myöntämisestä vastaavan jäsenvaltion jatkuvan ja tehokkaan viranomaisvalvonnan alainen tai asianomaista ilmailuviranomaista ei ole mainittu selvästi nimeämisessä; tai

iii. lentoliikenteen harjoittaja ei ole jäsenvaltioiden ja/tai jäsenvaltioiden kansalaisten ja/tai muiden liitteessä 3 lueteltujen valtioiden ja/tai niiden kansalaisten omistuksessa tai tosiasiallisessa määräysvallassa joko suoraan tai osake-enemmistön kautta; tai

iv. lentoliikenteen harjoittajan päätoimipaikka on voimassa olevan liikenneluvan myöntäneen jäsenvaltion alueella; tai

v. lentoliikenteen harjoittajalla on jo liikennöintilupa Pakistanin islamilaisen tasavallan ja jonkin toisen jäsenvaltion kahdenvälisen sopimuksen nojalla, ja Pakistanin islamilainen tasavalta osoittaa, että käyttämällä tämän sopimuksen mukaisia liikenneoikeuksiaan reitillä, johon sisältyy jokin paikka kyseisessä toisessa jäsenvaltiossa, lentoliikenteen harjoittaja kiertäisi mainitussa toisessa sopimuksessa määrättyjä liikenneoikeuksiin kohdistuvia rajoituksia; tai

vi. lentoliikenteen harjoittajalla on jonkin jäsenvaltion myöntämä ansiolentolupa, eivätkä Pakistanin islamilainen tasavalta ja kyseinen jäsenvaltio ole tehneet kahdenvälistä lentoliikennesopimusta, ja Pakistanin islamilaisen tasavallan nimeämältä lentoliikenteen harjoittajalta on evätty liikenneoikeudet tai niihin liittyvät kaupalliset mahdollisuudet kyseisen jäsenvaltion osalta.

4. Pakistanin islamilainen tasavalta ei saa 3 kohdan mukaisia oikeuksia käyttäessään harjoittaa kansallisuuteen perustuvaa syrjintää yhteisön lentoliikenteen harjoittajien välillä edellyttäen, että tämä on edellä olevien vaatimusten mukaista.

3 ARTIKLA

Turvallisuus

1. Tämän artiklan 2 kohdan määräyksillä täydennetään liitteessä 2 olevassa c kohdassa lueteltujen artiklojen vastaavia määräyksiä.

2. Jos jäsenvaltio on nimennyt lentoliikenteen harjoittajan, jonka viranomaisvalvonnasta vastaa jokin toinen jäsenvaltio, lentoliikenteen harjoittajan nimenneen jäsenvaltion ja Pakistanin islamilaisen tasavallan välisen sopimuksen turvallisuusmääräysten nojalla Pakistanin islamilaiselle tasavallalle kuuluvia oikeuksia sovelletaan myös turvallisuusvaatimusten hyväksymiseen, noudattamiseen tai ylläpitämiseen kyseisen toisen jäsenvaltion toimesta sekä kyseisen lentoliikenteen harjoittajan liikennöintiluvan myöntämiseen.

4 ARTIKLA

Kuljetustariffit Euroopan yhteisön sisällä

1. Tämän artiklan 2 kohdan määräyksillä täydennetään liitteessä 2 olevassa d kohdassa lueteltujen artiklojen vastaavia määräyksiä.

2. Tariffeihin, joita Pakistanin islamilaisen tasavallan nimeämät lentoliikenteen harjoittajat perivät kokonaan Euroopan yhteisön alueella tapahtuvasta kuljetuksesta sellaisen liitteessä 1 mainitun sopimuksen nojalla, johon sisältyy liitteessä 2 olevassa d kohdassa mainittu määräys, sovelletaan Euroopan yhteisön lainsäädäntöä. Euroopan yhteisön lainsäädäntöä sovelletaan syrjimättömin perustein.

5 ARTIKLA

Yhteensopivuus kilpailusääntöjen kanssa

1. Mikään liitteessä 1 luetelluissa sopimuksissa ei mahdollisista päinvastaisista määräyksistä huolimatta saa i) suosia sellaisia yritysten välillä tehtäviä sopimuksia, sellaisia yritysten yhteenliittymien päätöksiä tai sellaisia yhteisiä toimintatapoja, jotka estävät, vääristävät tai rajoittavat kilpailua; ii) vahvistaa tällaisten sopimusten, päätösten tai toimintatapojen vaikutuksia; tai iii) antaa yksityisille talouden toimijoille valtaa toimenpiteisiin, joilla estetään, vääristetään tai rajoitetaan kilpailua.

2. Liitteessä 1 lueteltujen sopimusten määräyksiä ei sovelleta, jos ne ovat ristiriidassa tämän artiklan 1 kohdan kanssa.

6 ARTIKLA

Sopimuksen liitteet

Tämän sopimuksen liitteet ovat erottamaton osa tätä sopimusta.

7 ARTIKLA

Tarkistaminen tai muuttaminen

Sopimuspuolet voivat milloin tahansa yhteisellä hyväksynnällä tarkistaa tai muuttaa tätä sopimusta. Kumpikin sopimuspuoli voi milloin tahansa pyytää neuvotteluja muuttaakseen tai tarkistaakseen tätä sopimusta yhteisellä hyväksynnällä, ja toisen sopimuspuolen on noudatettava tällaista pyyntöä viimeistään 60 (kuudenkymmenen) päivän kuluessa neuvottelupyynnön esittämisestä.

8 ARTIKLA

Voimaantulo ja väliaikainen soveltaminen

1. Tämä sopimus tulee voimaan päivänä, jona sopimuspuolet ovat ilmoittaneet kirjallisesti toisilleen, että sopimuksen voimaan saattamisen edellyttämät sisäiset menettelyt on saatettu päätökseen.

2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään, sopimuspuolet sopivat soveltavansa sopimusta väliaikaisesti sitä päivää seuraavan kuukauden ensimmäisestä päivästä, jona sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen tätä varten tarvittavien menettelyjen saattamisesta päätökseen.

3. Jäsenvaltioiden ja Pakistanin islamilaisen tasavallan väliset sopimukset ja muut järjestelyt, jotka eivät vielä ole tulleet voimaan tämän sopimuksen allekirjoituspäivänä ja joita ei sovelleta väliaikaisesti, luetellaan liitteessä 1 olevassa b kohdassa. Tätä sopimusta sovelletaan kaikkiin tällaisiin sopimuksiin ja järjestelyihin, kun ne tulevat voimaan tai kun niitä sovelletaan väliaikaisesti.

9 ARTIKLA

Voimassaolon päättyminen

1. Jos jokin liitteessä 1 mainittu sopimus irtisanotaan, kaikkien tämän sopimuksen määräysten, jotka liittyvät kyseiseen liitteessä 1 mainittuun sopimukseen, voimassaolo päättyy samaan aikaan.

2. Jos kaikki liitteessä 1 mainitut sopimukset irtisanotaan, tämän sopimuksen voimassaolo päättyy samaan aikaan.

TÄMÄN VAKUUDEKSI alla mainitut asianmukaisesti valtuutetut edustajat ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tämä sopimus on tehty […]ssa […] päivänä […]kuuta […] kahtena kappaleena bulgarian, englannin, espanjan, hollannin, italian, kreikan, latvian, liettuan, maltan, portugalin, puolan, ranskan, romanian, ruotsin, saksan, slovakin, sloveenin, suomen, tanskan, tšekin, unkarin ja viron kielellä.

EUROOPAN YHTEISÖN PUOLESTA:	Pakistanin islamilaisen tasavallan PUOLESTA:

LIITE 1

Väliaikainen luettelo tämän sopimuksen 1 artiklassa tarkoitetuista sopimuksista

a) Pakistanin islamilaisen tasavallan ja Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden väliset lentoliikennesopimukset, jotka on tehty, allekirjoitettu ja/tai joita sovelletaan väliaikaisesti tämän sopimuksen allekirjoituspäivänä

– **Itävallan liittohallituksen ja Pakistanin islamilaisen tasavallan hallituksen** välinen lentoliikennesopimus, tehty Rawalpindissä 28 päivänä toukokuuta 1971, jäljempänä liitteessä 2 ’Pakistan–Itävalta-sopimus’,

sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Islamabadissa 27 päivänä syyskuuta 2006 tehdyllä yhteisymmärryspöytäkirjalla, jäljempänä liitteessä 2 ’Pakistan–Itävalta-yhteisymmärryspöytäkirja’;

– **Bulgarian kansantasavallan hallituksen ja Pakistanin islamilaisen tasavallan hallituksen** välinen lentoliikennesopimus, tehty Islamabadissa 22 päivänä lokakuuta 1969, jäljempänä liitteessä 2 ’Pakistan–Bulgaria-sopimus’,

– **Tšekkoslovakian sosialistisen tasavallan hallituksen ja Pakistanin islamilaisen tasavallan hallituksen** välinen lentoliikennesopimus, tehty Prahassa 2 päivänä syyskuuta 1969, jäljempänä liitteessä 2 ’Pakistan–Tšekki-sopimus’;

– **Ranskan tasavallan hallituksen ja Pakistanin islamilaisen tasavallan hallituksen** välinen lentoliikennesopimus, tehty Karachissa 31 päivänä heinäkuuta 1950, jäljempänä liitteessä 2 ’Pakistan–Ranska-sopimus’,

sellaisena kuin se on muutettuna 29 päivänä elokuuta sekä 20 ja 31 päivänä lokakuuta 1960 päivätyllä noottien vaihdolla,

sellaisena kuin se on muutettuna 2 ja 9 päivänä heinäkuuta 1974 päivätyllä noottienvaihdolla;

– **Saksan liittotasavallan ja Pakistanin** välinen lentoliikennesopimus, tehty Bonnissa 20 päivänä heinäkuuta 1960, jäljempänä liitteessä 2 ’Pakistan–Saksa-sopimus’,

luettava yhdessä Bonnissa 12 päivänä marraskuuta 1998 tehdyn yhteisesti hyväksytyn pöytäkirjamerkinnän kanssa;

– **Helleenien tasavallan hallituksen ja Pakistanin islamilaisen tasavallan hallituksen** välinen lentoliikennesopimus, tehty Ateenassa 15 päivänä marraskuuta 2005, jäljempänä liitteessä 2 ’Pakistan–Kreikka-sopimus’;

– **Unkarin kansantasavallan hallituksen ja Pakistanin islamilaisen tasavallan hallituksen** välinen lentoliikennesopimus, tehty Budapestissä 11 päivänä toukokuuta 1977, jäljempänä liitteessä 2 ’Pakistan–Unkari-sopimus’;

– **Italian tasavallan hallituksen ja Pakistanin islamilaisen tasavallan hallituksen** välinen lentoliikennesopimus, tehty Roomassa 5 päivänä lokakuuta 1957, jäljempänä liitteessä 2 ’Pakistan–Italia-sopimus’,

sellaisena kuin se on muutettuna Roomassa 16 päivänä tammikuuta 1974 tehdyllä yhteisymmärryspöytäkirjalla,

sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Roomassa 24 päivänä maaliskuuta 2004 tehdyllä yhteisymmärryspöytäkirjalla;

– **Maltan tasavallan hallituksen ja Pakistanin islamilaisen tasavallan hallituksen** välinen lentoliikennesopimus, tehty Valettassa 25 päivänä huhtikuuta 1975, jäljempänä liitteessä 2 ’Pakistan–Malta-sopimus’;

– **Alankomaiden kuningaskunnan hallituksen ja Pakistanin hallituksen** välinen lentoliikennesopimus, tehty Karachissa 17 päivänä heinäkuuta 1952, jäljempänä liitteessä 2 ’Pakistan–Alankomaat-sopimus’,

sellaisena kuin se on muutettuna Haagissa 27 päivänä huhtikuuta 1995 tehdyllä yhteisesti hyväksytyllä pöytäkirjamerkinnällä,

sellaisena kuin se on muutettuna Haagissa 28 päivänä kesäkuuta 1995 tehdyllä yhteisesti hyväksytyllä pöytäkirjamerkinnällä,

sellaisena kuin se on muutettuna Bhurbanissa 16 päivänä marraskuuta 1995 tehdyllä yhteisymmärryspöytäkirjalla,

sellaisena kuin se on muutettuna Haagissa 25 päivänä maaliskuuta 1997 tehdyllä yhteisesti hyväksytyllä pöytäkirjamerkinnällä,

sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Karachissa 28 päivänä marraskuuta 1998 tehdyllä luottamuksellisella yhteisymmärryspöytäkirjalla;

– **Puolan kansantasavallan hallituksen ja Pakistanin islamilaisen tasavallan hallituksen** välinen lentoliikennesopimus, tehty Rawalpindissä 30 päivänä lokakuuta 1970, jäljempänä liitteessä 2 ’Pakistan–Puola-sopimus’;

– **Pakistanin islamilaisen tasavallan hallituksen ja Portugalin hallituksen** välinen lentoliikennesopimus, tehty Karachissa 7 päivänä kesäkuuta 1958, jäljempänä liitteessä 2 ’Pakistan–Portugali-sopimus’,

– **Pakistanin islamilaisen tasavallan hallituksen ja Espanjan kuningaskunnan hallituksen** välinen lentoliikennesopimus, tehty Madridissa 19 päivänä kesäkuuta 1979, jäljempänä liitteessä 2 ’Pakistan–Espanja-sopimus’,

sellaisena kuin se on muutettuna 20 ja 29 päivänä heinäkuuta 1988 päivätyllä noottienvaihdolla;

– **Romanian sosialistisen tasavallan hallituksen ja Pakistanin islamilaisen tasavallan hallituksen** välinen lentoliikennesopimus, tehty Rawalpindissä 9 päivänä tammikuuta 1973, jäljempänä liitteessä 2 ’Pakistan–Romania-sopimus’,

– **Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen ja Pakistanin islamilaisen tasavallan hallituksen** välinen lentoliikennesopimus, tehty Karachissa 14 päivänä syyskuuta 1999, jäljempänä liitteessä 2 ’Pakistan–Yhdistynyt kuningaskunta -sopimus’,

sellaisena kuin se on muutettuna Lontoossa 9 päivänä helmikuuta 2000 tehdyllä yhteisymmärryspöytäkirjalla.

b) Pakistanin islamilaisen tasavallan ja Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden välillä parafoidut tai allekirjoitetut lentoliikennesopimukset ja muut järjestelyt, jotka eivät ole vielä tulleet voimaan ja joita ei sovelleta väliaikaisesti tämän sopimuksen allekirjoituspäivänä

– **Tanskan kuningaskunnan hallituksen ja Pakistanin islamilaisen tasavallan hallituksen** välinen lentoliikennesopimus, tehty Oslossa 23 päivänä maaliskuuta 1999, jäljempänä liitteessä 2 ’Pakistan–Tanska-sopimuksen luonnos’,

sellaisena kuin se on täydennettynä Oslossa 23 päivänä maaliskuuta 1999 tehdyllä Skandinavian maiden ja Pakistanin välisellä yhteisymmärryspöytäkirjalla;

– **Pakistanin islamilaisen tasavallan hallituksen ja Luxemburgin suurherttuakunnan hallituksen** välinen lentoliikennesopimus, tehty Karachissa 14 päivänä lokakuuta 1997, jäljempänä liitteessä 2 ’Pakistan–Luxemburg-sopimus’,

sellaisena kuin se on täydennettynä Karachissa 14 päivänä lokakuuta 1997 allekirjoitetulla yhteisymmärryspöytäkirjalla;

– **Ruotsin kuningaskunnan hallituksen ja Pakistanin islamilaisen tasavallan hallituksen** välinen lentoliikennesopimus, tehty Oslossa 23 päivänä maaliskuuta 1999, jäljempänä liitteessä 2 ’Pakistan–Ruotsi-sopimuksen luonnos’,

sellaisena kuin se on täydennettynä Oslossa 23 päivänä maaliskuuta 1999 tehdyllä Skandinavian maiden ja Pakistanin välisellä yhteisymmärryspöytäkirjalla.

LIITE 2

Väliaikainen luettelo liitteessä 1 lueteltujen sopimusten artikloista, joihin viitataan tämän sopimuksen 2–4 artiklassa

a) Jäsenvaltion suorittama nimeäminen:

– Pakistan–Itävalta-sopimuksen 3 artikla ja Islamabadissa 27 päivänä syyskuuta 2006 tehdyn Pakistan–Itävalta-yhteisymmärryspöytäkirjan 2 a artikla

– Pakistan–Bulgaria-sopimuksen III artikla

– Pakistan–Tšekki-sopimuksen III artikla

– Pakistan–Tanska-sopimuksen 3 artikla

– Pakistan–Ranska-sopimuksen 2 artikla

– Pakistan–Saksa-sopimuksen 3 artikla

– Pakistan–Kreikka-sopimuksen 3 artikla

– Pakistan–Unkari-sopimuksen 3 artikla

– Pakistan–Italia-sopimuksen II artikla

– Pakistan–Malta-sopimuksen 3 artikla

– Pakistan–Puola-sopimuksen III artikla

– Pakistan–Portugali-sopimuksen II artikla

– Pakistan–Romania-sopimuksen III artikla

– Pakistan–Espanja-sopimuksen 3 artikla

– Pakistan–Ruotsi-sopimuksen 3 artikla

– Pakistan–Yhdistynyt kuningaskunta -sopimuksen 4 artikla

b) Liikennöintilupien tai muiden lupien epääminen, peruuttaminen kokonaan tai tilapäisesti tai rajoittaminen:

– Pakistan–Itävalta-sopimuksen 4 artikla ja Pakistan–Itävalta-yhteisymmärryspöytäkirjan 2 b artikla

– Pakistan–Bulgaria-sopimuksen IV artikla

– Pakistan–Tšekki-sopimuksen IV artikla

– Pakistan–Tanska-sopimuksen 4 artikla

– Pakistan–Ranska-sopimuksen 2 artikla

– Pakistan–Saksa-sopimuksen 4 artikla

– Pakistan–Kreikka-sopimuksen 4 artikla

– Pakistan–Unkari-sopimuksen 4 artikla

– Pakistan–Italia-sopimuksen VIII artikla

– Pakistan–Luxemburg-sopimuksen 4 artikla

– Pakistan–Malta-sopimuksen 4 artikla

– Pakistan–Alankomaat-sopimuksen VIII artikla

– Pakistan–Puola-sopimuksen IV artikla

– Pakistan–Portugali-sopimuksen VIII artikla

– Pakistan–Romania-sopimuksen IV artikla

– Pakistan–Espanja-sopimuksen 4 artikla

– Pakistan–Ruotsi-sopimuksen 4 artikla

– Pakistan–Yhdistynyt kuningaskunta -sopimuksen 5 artikla

c) Turvallisuus:

– Pakistan–Itävalta-yhteisymmärryspöytäkirjan liite D

– Pakistan–Bulgaria-sopimuksen V artikla

– Pakistan–Tšekki-sopimuksen V artikla

– Pakistan–Tanska-sopimuksen 16 artikla

– Pakistan–Kreikka-sopimuksen 8 artikla

– Pakistan–Unkari-sopimuksen 5 artikla

– Pakistan–Italia-sopimuksen II artikla

– Pakistan–Luxemburg-sopimuksen 6 artikla

– Pakistan–Malta-sopimuksen 5 artikla

– 25 päivänä maaliskuuta 1997 tehdyn yhteisesti hyväksytyn Pakistan–Alankomaat-pöytäkirjamerkinnän lisäys II

– Pakistan–Romania-sopimuksen V artikla

– Pakistan–Espanja-sopimuksen 5 artikla

– Pakistan–Ruotsi-sopimuksen 16 artikla

d) Kuljetustariffit Euroopan yhteisön sisällä:

– Pakistan–Itävalta-sopimuksen 9 artikla

– Pakistan–Bulgaria-sopimuksen VIII artikla

– Pakistan–Tšekki-sopimuksen VIII artikla

– Pakistan–Tanska-sopimuksen 11 artikla

– Pakistan–Ranska-sopimuksen 6 artikla

– Bonnissa 12 päivänä marraskuuta 1998 tehdyn yhteisesti hyväksytyn pöytäkirjamerkinnän liite 4, sellaisena kuin sitä sovelletaan Pakistan–Saksa-sopimuksen yhteydessä

– Pakistan–Kreikka-sopimuksen 13 artikla

– Pakistan–Unkari-sopimuksen 9 artikla

– Pakistan–Italia-sopimuksen VI artikla

– Pakistan–Luxemburg-sopimuksen 10 artikla

– Pakistan–Malta-sopimuksen 9 artikla

– Pakistan–Alankomaat-sopimuksen VI artikla

– Pakistan–Puola-sopimuksen VIII artikla

– Pakistan–Portugali-sopimuksen VI artikla

– Pakistan–Romania-sopimuksen IX artikla

– Pakistan–Espanja-sopimuksen 9 artikla

– Pakistan–Ruotsi-sopimuksen 11 artikla

– Pakistan–Yhdistynyt kuningaskunta -sopimuksen 7 artikla

LIITE 3

Luettelo tämän sopimuksen 2 artiklassa tarkoitetuista muista valtioista

a) **Islannin tasavalta** (Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen nojalla)

b) **Liechtensteinin ruhtinaskunta** (Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen nojalla)

c) **Norjan kuningaskunta** (Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen nojalla)

d) **Sveitsin valaliitto** (Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisen lentoliikennesopimuksen nojalla)